

IKU-mötet: Konkurrensen hårdnar

Sammanträdet med sektorns informationskommitté (IKU) den 28 november fick en speciell upptakt genom den dagens massmediauppgift om att motorn för flygplan SK 38/A 38 — ett av de flygplan som är under diskussion för anskaffning — inte skulle underhållas inom landet. Denna missvisande nyhet aktualiserade på ett särskilt sätt rapporterna om LSP 78 och FLIK, vilka var huvudpunkter på dagordningen.

IKU var för dagen förstärkt med Sven Arrelöv, koncernplaneringen, Carl-Rickard Ekblad, 5000, Gunnar Renström, 8300, Bengt Nilsson, 8020 och Harry Rosevall, 8100. Från CVÖ ersatte Torsten Salomonsson SF-ordföranden Bertil Johansson. I övrigt deltog ordinarie ledamöter: Elmer Axelson, Henry Emanuelsson, 5800, Arnold Junflo, 8200, Lars-Harry Larsson, 6000, Ingvar Persson, 1000, Erik Werner FCTF/CVA, Ingvar Johansson SF/CVA, Ingemar Vilnersson FCTF/CVM, Sven-Åke Överström SF/CVM, Hugo Mattsson FCTF/CVÖ samt Leif Johansson SACO/SR

LSP 78

Bengt Nilsson, 8020, gick igenom långsiktplaneringen LSP 78, vars arbetsmaterial på ca 150 sidor tidigare hade lämnats ut för studium. Dessa strategiska bedömningar 10 — 15 år framåt, med utblickar mot sektelskiftet, ska följas av en planering för de närmaste fem åren. Den ska föreläggas under våren.

Sektorn har arbetat med sådana här studier sedan hösten 1974 och arbetsgruppen Ag LSP konstaterar nu att man idag har en ganska realistisk och anpassad syn på sektorns

möjligheter att hävda sig på vår huvudmarknad — det svenska försvaret.

Utredningar påverkar

Flera externa utredningar pågår inom försvarsområdet, vilka påverkar vår framtid. Det gäller främst flygplananskaffningen och flygvapnets

framtida fredsunderhållsorganisation — den senare utredningen döpt till FUF 80.

LSP 78 innefattar därför hur dessa utredningar kan tänkas påverka vår framtida verksamhet. Vid framtidsstudier av detta slag använder man sig av den från teatervärlden lånade termen *scenario*, för att beskriva olika alternativa utvecklingar

Stort 32-jobb säkrat

De fpl 32 Lansen som är i tjänst vid F 13 M målflygdivision behöver modifieras. Dessa "måldragare" ger nu jobb inom FFV-U. Denna vecka kommer första karran till CVM.

Efter tre månaders affärsförhandlingar med FMV har vi i hård konkurrens med andra företag lyckats få beställning på modifiering av ett 20-tal flygplan typ 32 Lansen till en order-summa av 9 Mkr. Därtill kommer rätt till fortsatta beställningar på ytterligare 2 Mkr inom ett års tid.

Då 32:ans målbogseringsversioner ska få förlängd tjänst under 80-talet måste vissa förbättringar och nya system införas. Jobbet innebär både mjukvara och hårdvara.

Tyngdpunkten i sysselsättningen blir vid flygplansektionen (2100) i

Malmslätt, där i runt tal 20 montörer får arbete under två år. Beställningen ger också jobb på konstruktionssektionen, där ca 15 konstruktörer redan arbetar med detta, till och med på övertid. Om några månader blir det inte så många konstruktörer engagerade, men då kommer normaliesektionen (1930) in i bilden med beskrivningsarbeten — cirka tre man under ett år.

Även apparat- och instrumentverkstäderna i Malmslätt och Arboga kommer att få jobb med underhålls-

Forts. sista sidan

— med hot eller möjligheter. Nog så dramatiskt kan det tyckas.

Scenario är termen för regissörens exemplar av skådespelets manus skript med anvisningar om dekor, möbler, belysning, scenförändringar. Man kan alltså säga att i våra scenarion försöker vi titta bakom kulisserna för att vara beredda på vad som kan komma.

Kalaset är över

Det är allmänt bekant att vårt land inom en relativt snar framtid inte har råd att hålla sig med så många krigsflygplan som hittills och att flygindustrin måste skäras ned drastiskt, vilket snart får återverkningar för vår del.

Gårdagens "idyll" med tillverkning av många flygplan och motorer är ju idag borta, med skärpt konkurrens även på vårt område som följd.

Om 15 år

Talesättet "När köttbitarna är få slåss hundarna" kan ingen undgå att känna igen. LSP 78 skisserar tre scenarion för tiden fram till år 1994, och debatten i IKU gällde att försöka ta ställning till vilken handlingslinje vi ska välja.

Vi har i dag en faktureringsvolym på ca 600 Mkr, som ger 3 400 FFV-U-are sysselsättning. Endast det teoretiska bästa scenariot för vår verksamhet om 15 år når upp över denna volym. Ett mellanalternativ pekar på ca 550 Mkr och ett lågscenariot på ungefär hälften av dagens fakturering — även detta inklusive en betydande civil satsning.

Villkoren för att uppnå dessa olika arbetsvolymerna belystes ingående. Även om mycket är byggt på antaganden så är det klart att sektorn står inför allvarliga vägval och måste möta framtiden med stor beslutsamhet, sammanhållning och förstärkt konkurrenskraft.

Men genom att så här realistiskt analysera verkligheten kan vi också satsa våra krafter på att möta framtiden med all den kompetens som vi idag besitter, kanalisera ansträngningarna för att förstärka svaga punkter och utveckla nya konkurrensmedel och produkter.

Hårdvara blir svårast

LSP 78 visar att det i framtiden blir allt svårare att skaffa jobb på verkstadssidan, medan mjukvaruområdet ger större möjligheter till utveckling. Vad vi då bör satsa på ingår i LSP 78, liksom hur detta ska organiseras.

Till dessa frågor återkom IKU under den tio timmar långa sessionen, där man inte minst under raster och

lunchpaus ivrigt diskuterade vår framtida verksamhet mot dagens bakgrund.

Vår speciella kompetens att svara för flygunderhåll är en stark faktor när nu konkurrenter dyker upp och gör anspråk på att dela vår traditionella kaka. Men att enbart hänvisa till tradition ger inga jobb automatiskt i en kärvare värld — vi måste anstränga oss på ett nytt sätt, bli bättre, snabbare, säkrare.

LSP i fickformat

Ag LSP har arbetat sedan tre månader och under denna tid tagit samråd med många instanser, inklusive fackliga organ. Varje avdelnings-IK har nyligen fått särskilda genomgångar. Vid det här laget borde sektions-IK ha haft sina möten om detta, men IKU menar att detta säkerligen inte har genomförts på samtliga sektioner. Inte heller vidareinformation i linjen på arbetsledarområdena

Eftersom mycket av detta så viktiga LSP-material är sekretessbelagt och därför svårt att vidareinformera om, menar IKU att nödvändig information till alla i sektorn inte trängt ut och därför behövs en särskild åtgärd: Ag LSP ska efter nyår ge ut en LSP-beskrivning i "populärupplaga" till alla medarbetare i sektorn. Den måste naturligtvis göras fri från sekretessbelagda avsnitt, men ändå utformas så att man kan förstå sammanhangen. Med den bakgrunden kan vi alla sedan vid behov ta kontakt exempelvis med närmaste arbetsledare eller IK för att få kompletterande upplysningar i den mån sådana kan ges. Huvudsaken är att alla FFV-U-are verkligen förstår hur vår framtid bedöms kunna utvecklas, och därmed hur var och en ska kunna hjälpa till att förbättra våra förutsättningar att utforma sektorn och därmed arbetsstryggheten.

FLIK

Om Flygindustrikommitténs (FLIK) betänkande har dagspress och radio gett oss den mest varierande information. I lokalpressen i Arboga har man naturligtvis fokuserat de tänkbara hoten mot verksamheten vid CVA, medan linköpingstidningarna mest uppehållit sig vid konsekvenserna för Saab-Scania. Det finns därför anledning att här ge en beskrivning över vad FLIK-utredningens förslag kan komma att innebära för verksamheten vid vår sektor.

Regeringen tillsatte i januari 1978 en flygindustrikommitté, FLIK, för att studera lämpliga flygplanfamiljer, bl a med olika varianter av A 20 (d v s en vidareutveckling av JA 37) samt klarlägga erforderlig kompetens och kapacitet som behövs

för utveckling, produktion och underhåll, vilket erfordras för att stödja respektive genomföra produktionen och driften av Viggensystemet fram till omkring sekelskiftet, samt överväga hur denna totala kapacitet lämpligen bör vara fördelad och organiserad i det fall, att B3LA inte ska utvecklas.

Kommittén uppdrogs i detta sammanhang också att överväga vilken inhemsk kompetens vi (Sverige) bör ha för att i framtiden kunna licenstillverka utländska flygplan och/eller uppträda som kompetenta köpare av sådana.

FFV-U har lämnat uppgifter till FMV-F och FLIK och presenterat sig och sin översiktliga målsättning, samt beskrivit nulägesresurserna i form av personal (uppdelad bl a i kategorierna utveckling, produktion och underhåll), lokaler, utrustningar (egna och FMV-ägda)

Kärnfrågan

för FFV-U har blivit "Erforderlig kompetens och kapacitet för underhåll och drift av Viggensystemet efter att produktionen av Vigen har avslutats till omkring sekelskiftet. Fördelning och organisation".

Den tillverkande flygindustrin (Saab-Scania, Volvo-Flygmotor, LM Ericsson/Svenska Radio AB) har framhållit följande: För att behålla erforderlig kompetens krävs ett relativt stort antal ingenjörer. Men arbetsbeläggningen för dessa blir inte 100%-ig. Det skulle alltså betyda undersysselsättning som uppges bli stor.

FFV-U anser

sin kompetens och kapacitet vara väl anpassad till nuvarande huvudverksstadsfunktion. I samband med att den tillverkande industrins utvecklingsverksamhet minskar skulle vi kunna överta vissa tekniska specialister. Genom denna komplettering, främst inom de tekniska enheterna inom Flygplan och Motor, skulle det totala behovet av kompetens och kapacitet utanför försvaret säkerställas utan att FFV-U skulle få problem med undersysselsättning.

FMV-F anser

att FFV-U är väl optimistisk och något orealistisk i sin bedömning.

Både FMV-F och FFV-U vill så långt som möjligt bibehålla den utvecklande och tillverkande flygindustrin i Sverige. Men i det alternativ att utveckling och tillverkning ej sker inom landet anser FFV-U sig vara lämpligast som instans med kompe-

tens och kapacitet för alla Viggensystem, då U som huvudverkstad svarar för drift och underhåll av flygvapnets alla övriga flygplan inklusive AJ/JA 37.

FLIK har i sin utredning förordat ett alternativ omfattande åtta divisioner JA 37 och sex divisioner A 20, detta inom gällande försvarsram i stort och med hänsyn till den operativa bedömning som redovisats för kommittén.

Samordning av resurserna

Kommittén anser att en samordning av de erforderliga resurserna för den flygindustriella verksamheten ska påbörjas omedelbart efter att beslut fattats om anskaffning av någon av de systemfamiljer kommittén har studerat.

Samordningen mellan utvecklings-, tillverknings- och underhållsresurserna bör ske genom ett samordningsorgan med erforderliga befogenheter.

Detta för att resurserna som idag främst finns inom FFV-U, Saab och VFA ska utnyttjas rationellt samt för att övergångssvårigheter bli för den berörda personalen ska kunna begränsas.

På grund av den knappa tiden har kommittén inte funnit det meningsfullt att diskutera olika organisationsalternativ.

Hot och möjligheter

För vår del innebär det både hot och möjligheter. Alternativ med A 20 och kompetens- och resursvidmakt-hållande enligt FFV-U förslag ger utöver befintlig personal ett antal tekniker arbeten vid FFV-U.

Uppskattningsvis en tredjedel därav i Arboga och resterande i Malmslätt. På sikt torde detta också ge möjlighet att säkerställa vår verksamhet beträffande flygplanmodifieringar (Malmslätt).

A 20-utveckling och produktion medför även en hotbild med eventuell koncentration av Viggenskompetens och -kapacitet till Saab-Scania och Volvo Flygmotor. Med den överkapacitet som där uppstår erhålls förmodligen en ogynnsam konkurrenssituation för oss i Viggens-sammanhang. Detta gäller i första hand viss teknisk verksamhet, motorunderhåll och flygplanmodifieringar och torde på ett likartat sätt beröra Arboga och Malmslätt.

Ovanstående är ytterlighetsmöjligheter. Vad resultatet kan bli vet vi ej förrän ställning tagits till anskaffningsalternativ i flygplanfrågan och därvid förväntas även riktlinjer

för en utredning om samordning av flygindustrin.

De delar av FLIK:s uppdrag som avser robotindustrin ska kommittén ta upp i nästa etapp.

FUF 80

Det framtida fredsunderhållet av flygvapnets materiel studeras alltså nu av den av FMV-F tillsatta utredningen FUF 80, som ska vara klar om drygt ett år. Vår representation består av Elmer Axelson i ledningsgruppen och Alge Lundqvist, 1200, i projektgruppen. Flera andra av våra specialister kommer att medverka i arbetsgrupper. Betydelsen av vårt engagemang har tidigare påtalats, bl a av fackliga företrädare i IKU.

Något nytt för dagen kunde inte rapporteras, men vi följer med särskilt intresse varje utvecklingsfas.

Kvartalsrapporten

Över den ekonomiska situationen föredrogs av Arnold Junflo, medan ledamöterna följde med i de olika tabellerna och diskuterade innebörden av alla olika poster: sysselsättningsdifferens, kalkyldifferens, kalkylräntor, standardprisomräkningsreserv och bokföringsmässigt nettoresultat m.m.

Eftersom vår interna redovisning görs efter en norm som inte överensstämmer med koncernens, efter vilken vi rapporterar till HK, kan det ofta bli svårt att följa med och förstå dessa redovisningar för IKU-ledamöterna.

De fackliga representanterna måste ofta tvinga den föredragande till särskilda förklaringar, som ju har sitt pedagogiska värde. För oss "vanliga dödliga" har emellertid Arnold Junflo här sammanställt i klartext det ekonomiska läget efter första kvartalet:

Fakturering

Beroende på färre beställningar från flygvapnets förband, mindre modifieringsverksamhet och minskade beställningar från FMV-A och FMV-M kommer budgeterad fakturering ej att kunna uppnås under budgetåret. Faktureringen väntas bli 600 Mkr.

Bruttovinsten

Bruttovinstens nivå ligger något högre än vad som förutsågs i budgeten. Förutsättningen är dock att pågående, ännu ej avslutade prissförhandlingar med FMV-F kan slutföras på ett tillfredsställande sätt.

Utvecklingskostnader

Utvecklingsverksamheten väntas under året kosta 5 Mkr, vilket är ungefär vad som planerades i LSP 77.

Omkostnader

Redan nu kan konstateras att budgeterade direkt produktiva timmar ej kommer att uppnås som en följd av minskad beläggning inom vissa delar av flygplan-

tillverknings- och basmaterielavdelningarna. En samtidig anpassning av personalen sker till detta.

Återhållsamhet med omkostnader förväntas dock resultera i att den negativa avvikelser mellan omkostnader och omkostnadspålägg kan bli ganska liten, med reservation för att budgeten dock ännu inte är formellt godkänd av FMV.

Resultat totalt

Det samlade resultatet torde genom ovanstående komma att ungefär överensstämma med budgeten.

Vi ska dock anstränga oss för att nå bättre än budgeten genom att dels uppnå större intäkter (högre fakturering) och dels skärpa oss ytterligare för att hålla kostnader nere.

SPARPLAN 78 ger ju uttryck för detta.

Sektorns organisation

har vi ju alla haft möjlighet att kritisera och komma med förslag om i den enkät som sändes ut före semestern i år. Arbetet med bearbetningen har nu fortskridit så långt att en organisationsutredning tillsatts. Projektspecifikationen återges på annan plats i detta nummer.

Arnold Junflo är projektledare och följande ingår i hans arbetsgrupp, som ska ha möten var fjortonde dag:

Tommy Martinsson, 8250

Jan-Olov Hällberg, 8023

Rolf Forsell, 1100

Rune Fritz, FCTF

Börje Sturk, SF och

Kjell Andersson, SACO/SR

IKU är referensgrupp och ska hållas orienterad varje månad.

Som U-nytt tidigare omtalat kan mindre förändringar genomföras utan att avvakta organisationsutredningen: sålunda ska särskilda studier ske av ADB-funktionen, utbildningsorganisationen, kvalitetsorganisationen och samspelet försämringssektionerna - Marknad.

Utredningsplanering ger nya studielokaler

Utbildningen för innevarande budgetår omfattar över 100 000 timmar. Seminarier och konferenser, som ju oftast är en sorts koncentrerad utbildning, är inte medräknade.

Harry Rosevall orienterade om hur utbildningsplaneringen bearbetats vidare. Det finns anledning ge ut en sektorinstruktion som styr detta.

Vi ska få bättre systematiserad utbildning och flera egna kurser, vilket betyder besparingar och effektivisering. För detta behövs fler och bättre utbildningslokaler. I Arboga planeras Lödlokalen (by 59) göras om till studielokaler, även för praktiska kurser. Efter 1 april 79 börjar ombyggnaden. ▽

I Malmslätt ska det utrymda personalkontoret i by 54 (Ingvar Perssons tidigare bostad) inredas som kurslokaler. Projektering pågår och arbetet kan snart sättas igång. Någon gång i vår blir det hela klart där. (Inom parentes kan nämnas att här ska också beredas utrymme för en sjukgymnast.)

Det påpekades att utbildningskommittéerna bör kontaktas så snart det gäller utbildningsfrågor. Det finns interna kursarrangörer som inte ens tagit samråd med utbildningskontoren när de planerat interna kurser; så får det inte vara.

IK CVA och IK CVM

Facken har tidigare begärt att dessa ords-IK ska fortsätta verka, medan ord-

förändarna i dessa, Ingvar Persson och Lars-Harry Larsson, ifrågasatt det berättigande i att ha kvar dessa organ. Man kom överens om att dessa IK ska arbeta med kvartalsvisa möten, men endast med utpräglat ordsberoende frågor som inte hör hemma i IKU, avdelnings-IK eller andra kommittéer, exempelvis skyddskommittéer. Facken får i god tid anmäla frågor till ordförandena för beredning alternativt hänskjutning till berörda instanser.

Nästa IKU

planeras till den 7 februari.

Organisationsutredning 80

har just påbörjats, med nedanstående projektspecifikation:

Bakgrund

FFV Underhåll är en sektor inom FFV med långt gående resultatansvar men med begränsat ansvar för kapitalresurser. Nuvarande organisation infördes 1973-07-01. Inom denna har de sex operativa avdelningarna ett resultatansvar som av olika skäl dock är begränsat inom ganska snäva ramar och där mätbarhet i många stycken saknas.

Förundersökning har gjorts under tiden 1978-06-28 - 10-31, varvid genomförts en enkät med personalen. Även vissa intervjuer har gjorts. Resultatet härav ligger till grund för de mål som beskrivs i denna projektspecifikation.

Inom FFV har under 1978 en mindre omorganisation genomförts inom sektor Försvarsmateriel. Organisationen inom koncernledningen håller på att överses.

Enligt huvudalternativet i LSP 78 kommer U verksamhet totalt sett att minska i volym. Tidigare relativt säkra försvarsmarknad minskar volymmässigt och kan även påverkas av

förändrad marknadsandel.

Resultatet av slutförd utredning FLIK föreligger och där föreslås samordning av resurser för utveckling, produktion, drift och underhåll av flygplanssystem. FUF 80 har till uppgift att utreda alternativa underhållsorganisationer för flygvapnets materiel under 80- och 90-talet.

Strukturutredning avseende viss materiel mellan U och Telub pågår. U planer är att söka kompensera bortfallande försvarsmarknad med civil produktion, i första hand inom etablerade teknikområden.

Dessa med flera andra faktorer kommer att ställa krav på U organisation att vara flexibel och lätt anpassbar.

Mål

Utarbeta struktur såsom underlag för fortsatt utveckling av U organisation och som tillfredsställer behoven av:

- flexibilitet och anpassbarhet
- system- och produktansvar
- minskat organisationsdjup för bättre informationsmöjligheter och bättre förutsättningar för snabba beslut
- hänsyn till ort
- klarare ansvarsområden och befogenheter
- reellare resultatansvar
- decentralisering av resurser
- bättre fungerande produkt- och marknadsutveckling.

Speciella förutsättningar

Sektorns lokalisering bibehålls i allt väsentligt.

Omfattning

- Utveckla förslag till organisationsstruktur
- förbereda utveckling av redovisnings- och andra informations- och styrsystem
- utarbeta plan för organisationsutvecklingens fortsättning efter

denna etapps slutförande med sikte på ny organisations införande 1981-07-01.

Bemanningsfrågor omfattas ej av projektet.

apropå

Som komplement till referatet från IKU-mötet återges texten i U-nyttss löpsedel den 29 - 30 november:

"Senaste nytt i flygplanfrågan

SK38/A38

Som alternativ till A 20 diskuteras ett fpl benämnd SK 38/A 38. Med anledning av massmedias tal om "nedläggning av FFV-U i Arboga" kan vi lämna följande information.

Fpl 38 är ett skolpl avsett att ersätta SK 60 under 80-talets senare del. Flygplanet avses även byggas som lätt attackfpl, vilket skulle ersätta AJ37. Attackflygplanet är således en vidareutveckling av SK 38. A 38 ligger tidmässigt några år senare än SK 38.

I diskussionerna runt SK 38/A 38 figurerar exempelvis olika anskaffningsalternativ beträffande motorn, men enligt uppgift från FMV-F är underhållet i alla alternativ tänkt att utföras inom landet.

Om sedvanlig arbetsfördelning mellan FFV-U och tillverkarna följs, kommer förmodligen FFV-U att erhålla smärre beläggingsvariationer av negativ art beträffande mjukvarutjänster för bl a flygplanelektroniken. Detta p g a den ovanligt långa tiden mellan utvecklingen av JA 37 och SK 38/A 38.

Observera att beslut om anskaffning och tillhörande tidsplan för nästa fpl f. n. saknas. När beslut fattas om detta återkommer U-nytt. "

Fortsättning från sidan 1...

Stort 32-jobb säkrat ...

arbeten för dessa plan, men omfattningen kan inte bedömas ännu.

— Den hårda konkurrensen har medfört att vi måste pressa priser och leveranstider till det yttersta för att ro hem denna just nu så betydelsefulla beställning, säger Arne Ottosson, flygplanförsäljningen, och tillägger: —Med kännedom om vår tidigare visade förmåga att underhålla fpl 32, är alla vi som arbetat med affärsförhandlingarna övertygade om att all berörd personal ska klara av leveranserna i tid och med hygglig vinst därtill.

Den första 32:an kommer till CVM denna veckan, och ska utnyttjas för provmodifiering. I juni börjar seriearbetena. Sommaren 81 ska detta vara klart.